Ministerul Educaţiei
al Republicii Moldova

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ
ŞCOALA NAȚIONALĂ

Examen de bacalaureat, sesiunea iunie 2010

- Programă de examen
- **Profil umanist**: model de test cu barem de corectare şi notare
- **Profil real**: model de test cu barem de corectare şi notare
- Teste pentru exersare
- Situații de comunicare vizînd redactarea unui text de utilitate socială

Chişinău, 2010

Prezentul document este aprobat prin decizia Colegiului Ministerului Educației

Autori programă:

***Adrian Ghicov**, profesor de limba şi literatura română, grad didactic superior*

***Tatiana Cartaleanu,** doctor în filologie, conferenţiar universitar, Facultatea de Litere a Universităţii Pedagogice de Stat „Ion Creangă“*

***Tamara Cristei,** conferenţiar universitar, Facultatea de Litere, Universitatea de Stat din Moldova*

***Olga Cosovan,** doctor în filologie, conferenţiar universitar, Facultatea de Litere a Universităţii Pedagogice de Stat „Ion Creangă“*

***Aliona Zgardan-Crudu,** doctor în filologie, conferenţiar universitar, Facultatea de Litere a Universităţii Pedagogice de Stat „Ion Creangă“*

***Tatiana Cociu,** profesoară de limba şi literatura română, grad didactic superior, Liceul Teoretic "Mihai Eminescu", Bălţi*

***Ion Iachim**, profesor de limba şi literatura română, grad didactic superior, Liceul de Limbi Moderne şi Tehnologii Informaţionale „Socrate“, Chişinău*

***Tănase-Pătraşcu Vera,** profesară de limba şi literatura română, grad didactic I, inspector de specialitate, Direcţia Generală Raională Învăţămînt, Tineret şi Sport Hînceşti*

***Mostovic Galina,** profesară de limba şi literatura română, grad didactic superior, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Bălţi*

Examenul de bacalaureat
la limba şi literatura română –
O CERTIFICARE VALORICĂ A
PERSONALITĂȚII CULTURALE
ÎN DEVENIRE

MOTTO:

„Din scrierea şi vorbirea unui om se poate cunoaşte gradul său de cultură: cugetul şi bogăția lui spirituală. Aşa precum într-o oglindă se conturează perfect chipul oricui.”

(Grigore Vieru)

Stimaţi elevi, profesori şi părinţi!

Am parcurs împreună cîteva ediţii ale pregătirii şi luării cu succes a celui mai semnificativ examen în calitatea sa de probă de noblețe a personalităţii umane în devenire: bacalaureatul la limba şi literatura română, disciplină care adevereşte, benevolente, condiţia dăinuirii noastre spirituale în timp, disciplină ce vă oferă multiple forme / ipostaze şi medii posibile de modelare a propriei individualităţi într-un dialog continuu cu orizontul de aşteptare al societăţii.

Modelul omului de cultură, angajat activ în formarea şi realizarea propriei personalităţi, vă solicită o valorificare activă a tuturor resurselor personale pe care le deţineţi întru găsirea unor soluţii pertinente şi creative. Examenul de bacalaureat la limba şi literatura română v-a oferit şi vă va oferi în continuare satisfacţia implementării abilităţilor de comunicare interactivă. De asemenea, soluţionarea testelor de exersare, în vederea unei temeinice pregătiri pentru examen, v-a dat posibilitatea să obţineţi certitudinea unor capacităţi de performanţe şi siguranţa succesului dorit, aşteptat.

Acest fapt ne indică necesitatea explorării / aplicării aceleiaşi formule şi pentru examenul din anul curent, pentru a valorifica toate resursele de evaluare a unui test elaborat în concordanţă cu exigenţele conceptului de evaluare obiectivă şi pentru a vă asigura de flexibilitatea şi pertinenţa abilităţilor şi performanţelor dobândite la disciplină.

AUTORII

PROGRAMA PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL

de bacalaureat la limba şi literatura română, sesiunea iunie 2010

Prezentul document conține:

I. **Cadru conceptual:**
   1. Statutul disciplinei în cadrul tuturor examenelor de bacalaureat
   2. Notă de prezentare:
      a) Scopul programei;
      b) Continuitatea de implementare a conceptului.

II. **Obiectivele-cadru ale disciplinei, valorificate în examenul de bacalaureat**

III. **Obiectivele de evaluare în cadrul examenului**

IV. **Standarde şi competențe de evaluat în cadrul examenului național scris la limba şi literatura română**

V. **Conținuturi pentru evaluare:**
   1. Noțiuni de teorie a literaturii
   2. Modalități / mijloace de operare cu textul
   3. Perspective în abordarea textului literar
   4. Cunoştințe lingvistice de bază

VI. **Structura probei de examen:**
   1. Explicații detaliate privind structura testului de examen şi conținutul fiecărei secvențe a testului (profil umanist / real)
   2. Matricea complexă a testului (profil umanist / real)

VII. **Model de test cu barem de corectare pentru profilul umanist**

VIII. **Model de test cu barem de corectare pentru profilul real**

IX. **Teste pentru exersare în vederea pregătirii eficiente către examenul din sesiunea iunie, 2008**

X. **Situații de comunicare vizînd redactarea unui text de utilitate socială**

XI. **Bibliografie recomandată**

I. CADRU CONCEPTUAL

1.1. Statutul disciplinei în examenul de bacalaureat

În sistemul de evaluare finală, examenul de bacalaureat la limba şi literatura română este deosebit prin importanța pe care o are în aprecierea performanțelor elevului la capitolul *cunoştințe, achiziționare de competențe / abilități, exprimare şi argumentare de atitudini.*

Limba şi literatura română are, în cadrul sesiunii de bacalaureat, statut de *disciplină obligatorie de examen*, la care se susține o *probă scrisă*, cu o durată de trei ore astronomice (180 de minute).

Este important de reținut că, în rețeaua disciplinelor de bacalaureat, nota obținută la examenul de limba şi literatura română are o pondere de 1/5 (20%) din media generală a examenelor la fiecare profil.

1. 2. Notă de prezentare

Scopul programei

Prezentul document constituie o esențializare a listei obiectivelor şi a conținuturilor din Curriculumul la limba şi literatura română pentru învățământul liceal. Programa are statut de document reglator şi normativ, purtînd caracter de obligativitate.

Documentul se adresează atît specialiştilor de limba şi literatura română, cît şi absolvenților din învățământul liceal. El îşi propune drept obiectiv de bază să ofere profesorului informație relevantă despre modalitatea de organizare şi desfăşurare a examenului de bacalaureat la limba şi literatura română, sesiunea iunie 2008. Prin unele detalii semnificative, modele concrete de evaluare, se urmăreşte direcționarea şi pregătirea candidaților pentru susținerea cu succes a examenului de finalizare a unui ciclu instructiv-educațional.

Continuitatea de implementare a conceptului

Actualul document continuă implementarea noii modalități asupra evaluării la limba şi literatura română. Această modalitate presupune formularea obiectivelor examenului de bacalaureat în spiritul Noului Curriculum de liceu şi vizează evaluarea cunoştințelor / abilităților de interpretare a textelor de diferite tipuri şi de înțelegere a fenomenului literar, în ansamblu, axîndu-se, în contextul învățământului formativ, pe studiul valorilor literare, şi nu pe cel al procesului istorico-literar.

Astfel, se intenționează realizarea obiectivului curricular de referință: formarea elevului cititor, receptor pertinent al textului şi modelator avizat al diverselor situații de comunicare.

Materia de limba română va fi vehiculată în examen conform principiului abordării limbii din perspectiva comunicativ-funcțională. Numărul de itemi la limba română va fi determinat, în test, de numărul de ore propus la disciplină, în raport cu numărul de ore la literatură: 1/3 – limbă şi 2/3 – literatură.

Întrucît Curriculumul liceal are, în general, o structură concentrică, evaluarea gradului de interpretare şi de înțelegere a fenomenului literar presupune următoarele aspecte:

1. *O explicație de ansamblu asupra conceptului de literatură*
2. *O interpretare a textului literar cu deschidere spre analiză, din perspectiva nivelurilor structurale ce implică şi faptele de limbă / stil:*

a) fonetic / sonor
b) lexical / morfosintactic
c) logico-semantic

3. *O reluare a acestei perspective structurale cu deschidere spre particularitățile de gen / specie*
4. *Accentuarea semnificației acestor particularități în funcție de curent / școală / ideologie literară*
5. *Reflectarea anumitor particularități lingvistice / structurale specifice textului literar (din mai multe perspective) în operele concrete ale unor autori studiați din diferite unghiuri de vedere.*

În acest sens, obiectivele de evaluare vor fi construite în așa fel, încît să cuprindă diverse aspecte ale fenomenului literar și spectrul de texte ce corespund conceptului de literatură.

Obiectivele fiind prioritare, iar conținuturile recomandate, programa de bacalaureat își propune să testeze, în general, cunoștințele achiziționate și, în special, capacitățile și competențele obținute în anii de studiu.

Nota Bene !

O condiție de bază a examenului la limba și literatura română este de a propune spre interpretare *texte poetice la prima vedere*, în scopul verificării abilităților de lectură ale candidaților. Alte tipuri de itemi vor fi formulate astfel, încît să presupună *realizarea obiectivelor*, și nicidecum acoperirea unor conținuturi (opere concrete / autori indicați).

II. OBIECTIVELE-CADRU ALE DISCIPLINEI, VALORIFICATE ÎN EXAMENUL DE BACALAUREAT:

Dacă citățm din Curriculum-ul Național la Limba și Literatura Română, acestea ar fi:

- Formarea culturii literar-artistice
- Formarea culturii comunicării, actualizate prin:
  - receptarea mesajului unui text scris;
  - producerea de texte scrise.

III. OBIECTIVELE DE EVALUARE ÎN CADRUL EXAMENULUI

1. Să utilizeze corect limba română, exprimîndu-şi mesajul coerent, într-un stil funcțional adecvat şi în corespundere cu normele în vigoare ale limbii literare.
2. Să interpreteze / identifice, într-un text, faptele specifice de limbă, de stil, de structură.
3. Să explice, într-un text literar, valorile stilistice ale cuvintelor semnificative şi ale structurilor sintactice / semnelor de punctuație.
4. Să analizeze un text artistic, aplicînd cunoştințele de teorie şi istorie literară.
5. Să identifice, într-un text, modalitățile de caracterizare a personajului.
6. Să comenteze procedeele / modalitățile de caracterizare a unui personaj într-un anume text.
7. Să deducă / exprime verbal / explice starea de spirit a eului liric.
8. Să comenteze modalitățile de expunere într-un text artistic.
9. Să recunoască particularitățile de gen / specie ale unui text.
10. Să elaboreze texte în conformitate cu parametrii indicați (vezi *Modele de test*).
11. Să elaboreze diferite tipuri de compuneri: rezumat, eseu, comentariu, analiză, sinteză, caracterizare de personaj, de utilitate socială (cu respectarea convențiilor specifice acestui tip de compoziție: conținut / structură adecvată).
12. Să încadreze operele literare ale unor scriitori studiați în contextul ideologiilor şi al curentelor literare.
13. Să interpreteze textul artistic la toate nivelurile limbii: fonetic / grafic, lexical, gramatical.
14. Să integreze, în textele elaborate, referințe critice şi citate din textele de referință ale literaturii române, motivîndu-şi opinia.

Notă:

Lista obiectivelor de evaluare este valabilă pentru ambele profiluri. Extinderea de cunoştințe, capacități şi competențe se va face, la nivel de itemi, în test: conform principiului numeric şi al gradului de complexitate.

IV. STANDARDE ŞI COMPETENŢE DE EVALUAT ÎN CADRUL EXAMENULUI NAŢIONAL SCRIS LA LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ

Standardele la limba şi literatura română în liceu constituie cerinţe instituţionalizate pentru nivelul de dezvoltare a capacităţilor comunicative / literare / lectorale ale elevilor admişi la examenul de bacalaureat.

Standardele comunicării

1. Comunicarea oral sau în scris în limba română la orice subiect accesibil ca vîrstă, experienţă şi instruire.
2. Interpretarea adecvată a fenomenelor lingvistice atestate în texte literare şi nonliterare de diferite stiluri funcţionale.

Competenţe specifice pentru standardele comunicării

1. Competenţa / capacitatea de comunicare orală şi scrisă la orice subiect accesibil ca vîrstă, experienţă şi instruire, cu respectarea normei ortoepice / ortografice, intonaţionale / punctuaţionale, lexicale, gramaticale şi a rigorilor stilului funcţional.
2. Competenţa de decodare a oricărui text literar sau nonliterar în limba română, prin analiza şi interpretarea faptelor de limbă, prin interpretarea informaţiei stilistice şi semiotice.

Standardele culturii literare

1. Cunoaşterea operelor de referinţă ale literaturii române din diverse perioade ale istoriei literaturii naţionale.
2. Interpretarea fenomenelor literare în contextul culturii spirituale româneşti, în conexiune cu ştiinţele şi cu alte arte, din perspectivă inter -/ transdisciplinară.

Competenţe specifice pentru standardele culturii literare

1. Cunoaşterea esteticii curentelor literare, a trăsăturilor distinctive ale genurilor şi speciilor literare, a structurii textelor şi a resurselor expresive ale limbii.
2. Competenţa de interpretare şi comentare a textelor literare la prima vedere, cu referiri la textele studiate, la textele propuse şi la lecturile independente din literatura naţională şi universală.
3. Analiza textelor literare prin prisma ideologiei şi a esteticii curentului literar, a stilisticii textului, în termenii adecvaţi de teorie literară, prevăzuţi de conţinuturile curriculare pentru clasele de liceu.

4. Elaborarea unor eseuri-comentarii, paralele şi sinteze în bază de texte literare, cu referire la textele studiate, la textele propuse şi la lecturile independente din literatura națională şi universală.

V. CONȚINUTURI PENTRU EVALUARE

5.1. Noțiuni de teorie a literaturii

- Raportul dintre literatură şi textul literar;
- genul / specia literară: *epic (basmul, nuvela, povestirea, romanul), liric (oda, elegia, pastelul, meditația, rondelul, sonetul, glossa), dramatic (drama, tragedia, comedia)* şi trăsăturile relevante ale acestora;
- Curent / şcoală / ideologie literară: *clasicism, romantism, realism, simbolism, expresionism;*
- particularități de gen / specie / curent ale textului literar;
- modalități de expunere artistică;
- limbaj poetic, stilistică, figuri de stil;
- teme şi motive literare;
- personaje literare, tipologii, modalități de caracterizare;
- noțiuni de critică / istorie / teorie literară.

5.2. Modalități / mijloace de operare cu textul

- Expresivitatea / resursele stilistice ale vocabularului;
- axa lexicală;
- cîmpurile lexicale;
- elaborarea textelor cu destinație specială (compunerile de utilitate socială: cererea, procura, procesul-verbal, curriculum vitae, anunțul, telegrama);
- valorile timpului şi ale spațiului artistic (cronotopul);
- structura textului liric: nivelurile fonetic / morfosintactic / semantic;
- elementele de structură ale textului epic şi dramatic: structuri şi planuri narative, momentele subiectului, natura conflictului, personajele, semnificația titlului, capitolele;
- caracterizarea personajelor;
- recunoaşterea mărcilor stilistice ale textului artistic în funcție de curentul literar;
- textul critic (metaliterar);
- prezentarea monografică a unui scriitor: etapele creației, texte de referință, clasificarea lor după gen / specie / tematică / motive, exprimarea ideilor personale referitor la interpretările critice ale fenomenului literar.

5.3. Perspective în abordarea textului literar

- Texte ale autorilor de referință, studiate din perspectiva teoriei / structurii / genului / curentului.
- Texte analizate, la prima vedere, din perspectiva teoriei / genului / curentului.

5.4. Cunoştinţe lingvistice de bază

- Ortografia şi ortoepia românească.
- Punctuația şi intonația.
- Descrierea vocabularului.

VI. STRUCTURA PROBEI DE EXAMEN

Deşi condițiile evaluării includ două profiluri (umanist / real), proba de examen, la fiecare profil, este concepută conform aceleiaşi structuri, dar diferă prin conținutul ei (vezi *Modele de test*).

Pentru realizarea fiecărei secvențe a testului, este rezervat un anumit număr de puncte, consemnat pe foaia de examen şi inclus în baremul de corectare şi notare, destinat comisiei de verificare.

Formularea subiectelor se face în baza obiectivelor programei pentru examen, derivate din cele de referință şi selectate din *Curriculumul Național, Programele pentru învățământul liceal, Aria curriculară: Limbă şi comunicare, Limba şi literatura română (Ordinul ministrului nr. 13/1 din 27.07.1999*).

În Curriculumul Național se accentuează că scopul general al studiului limbii şi literaturii române în liceu rezidă în formarea şi dezvoltarea culturii comunicării prin stăpînirea resurselor limbii, a culturii literar-artistice, prin cunoaşterea valorilor literare şi interpretarea fenomenelor literare. Centrarea pe obiective face ca elevul, pe parcursul anilor de liceu (clasele a X-a, a XI-a, a XII-a), în demersul educațional la limba şi literatura română, să fie angajat într-un proces de interpretare a textelor literare / nonliterare şi a situațiilor de comunicare din perspectivă comunicativ-funcțională. Prin urmare, programa pentru examenul de bacalaureat pune accentul pe evaluarea unor capacități de receptare / interpretare a mesajului elaborat, în conformitate cu normele de exprimare scrisă, pe care trebuie să le posede un absolvent de liceu.

6.1. PROFIL UMANIST

5 ore / săptămînal: în total – 480 de ore

Proba conține trei secvențe relevante şi va urmări realizarea, cel puțin, a 1/3 din obiectivele de evaluare. Testul la acest profil va conține mai multe sarcini de lucru, o extindere a aplicării noțiunilor de teorie literară şi un volum mai mare al lucrării.

Secvența I a testului este destinată înțelegerii şi interpretării unui text la prima vedere. În baza acestuia, se va formula un număr de maximum 10 itemi care să vizeze înțelegerea şi interpretarea unui text / unui fragment de text pe diferite niveluri de receptare din perspectivă comunicativ-funcțională.

Secvența a II-a *a testului se referă la elaborarea unei compuneri / a unui eseu structurat în baza unor anumite repere: caracterizarea unui personaj dintr-un text literar* studiat sau la prima vedere*; prezentarea, în paralel, a două personaje selectate din opere de diferite genuri şi specii; prezentarea evoluției unui personaj / unui cuplu de personaje dintr-o operă literară sau dintr-un fragment propus; operarea cu două texte literare studiate în vederea identificării şi comentării similitudinilor de diferit gen; dezvoltarea unei idei, argumentarea unui punct de vedere critic / propriu referitor la o operă studiată, prezentarea monografică a creației unui scriitor / a unei opere (la alegere) etc.*

Secvența a III-a a testului solicită *redactarea unui text funcțional* în conformitate cu anumite cerințe propuse.

Matricea complexă a testului

Domenii cognitive / Unități de conținut	**Cunoaştere şi înțelegere**	**Aplicare şi interpretare**	**Sinteză şi producere de text**	**Total**
Noțiuni de teorie a literaturii	Înțelegerea şi interpretarea unui text literar la prima vedere 10 pct. *Itemi centrați pe cunoaştere a noțiunilor de teorie literară.*	Înțelegerea şi interpretarea unui text literar la prima vedere 12 pct. *Itemi centrați pe demonstrarea competenței de analiză a textului literar.*		22 pct.
Modalități / mijloace de operare cu textul		Înțelegerea şi interpretarea unui text literar la prima vedere 12 pct. *Itemi centrați pe aplicarea cunoştințelor de stilistică şi lingvistică a textului.*	Redactarea eseului şi a microcompoziției din ultimul item al primului subiect 20 pct. Redactarea unui text de utilitate socială 10 pct.	42 pct.
Perspective în abordarea textului literar			Redactarea unei compoziții literare (ex. eseu structurat etc.) 26 pct.	26 pct.
Competențe lingvistice de bază	Înțelegerea şi interpretarea unui text lite-			10 pct.

	rar la prima vedere 10 pct. *Itemi centraţi pe cunoaşterea limbii române şi pe înţelegerea lexico-semantică a textului.*			
	20 pct.	24 pct.	56 pct.	100 pct.

6. 2 PROFIL REAL

4 ore / săptămînal: în total – 384 de ore

Proba conţine trei secvenţe, urmărindu-se realizarea obiectivelor de evaluare şi ţinîndu-se cont de specificul profilului: numărul mai mic de ore, limitarea ariei de conţinut, asigurarea unui grad sporit de accesibilitate, dominantă fiind înţelegerea şi comentarea mesajului global al textului, în bază de motive şi figuri de stil.

Secvenţa I a testului este destinată înţelegerii şi interpretării unui text la prima vedere. În baza acestuia, se va formula un număr de maximum 8 itemi, meniţi să vizeze înţelegerea şi interpretarea unei opere / unui fragment de text la diferite niveluri de receptare, din perspectivă comunicativ-funcţională.

Secvenţa a II-a se referă la redactarea, în baza unui fragment propus, a unui tip de compoziţie literară, realizată în conformitate cu anumiţi parametri, în limita a 1-1,5 pagini. Subiectul al doilea presupune realizarea unor astfel de compoziţii ca: raportarea unui personaj literar la particularităţile curentului / tipului / genului în care se înscrie; realizarea unei schiţe de portret (în baza unor trăsături distincte, atestate în fragmentul propus); argumentarea apartenenţei unui text la specie / gen / curent literar; susţinerea argumentată a unui punct de vedere critic / personal despre semnificaţiile unui aspect al operei propuse spre analiză (o operă studiată).

Secvenţa a III-a a testului conţine *redactarea unui text funcţional* în conformitate cu anumite cerinţe propuse.

Matricea complexă a testului

Domenii cognitive. Unități de conținut	**Cunoaştere şi înțelegere**	**Aplicare şi interpretare**	**Sinteză şi producere de text**	**Total**
Noțiuni de teorie a literaturii	Înțelegerea şi interpretarea unui text literar la prima vedere 12 pct. *Itemi centrați pe cunoaşterea noțiunilor de teorie literară.*	Înțelegerea şi interpretarea unui text literar la prima vedere 12 pct. *Itemi centrați pe demonstrarea competenței de analiză a textului literar.*		24 pct.
Modalități / mijloace de operare cu textul		Înțelegerea şi interpretarea unui text literar la prima vedere 12 pct. *Itemi centrați pe aplicarea cunoştințelor de stilistică şi lingvistică a textului.*	Redactarea compoziției de caracterizare a personajului şi a microcompoziției din ultimul item al primului subiect 22 pct. Redactarea unui text de utilitate socială 10 pct.	44 pct.
Perspective în abordarea textului literar			Redactarea unei compoziții literare (ex. caracterizare de personaj etc.). 20 pct.	20 pct.

Competențe lingvistice de bază	Înțelegerea şi interpretarea unui text literar la prima vedere 12 pct. *Itemi centrați pe cunoaşterea limbii române şi pe înțelegerea lexico-semantică a textului.*			12 pct.
	24 pct.	24 pct.	52 pct.	100 pct.

Notă:

Matricele complexe se referă doar la modelele de teste. Ele au menirea să orienteze profesorul în elaborarea baremelor de corectare a testelor şi de notare a răspunsurilor. Scorul maxim alocat pentru fiecare sarcină de lucru este în funcție de gradul de complexitate al acesteia.

VII. MODEL DE TEST CU BAREM DE CORECTARE

Profilul umanist

- ✓ Toate subiectele sînt obligatorii.
- ✓ Timpul efectiv de lucru este de trei ore astronomice (180 de minute).

Subiectul I 44 de puncte

Scrie, în spațiul rezervat, răspunsul la fiecare dintre cerințe, pentru a demonstra înțelegerea textului de mai jos:

Orfică

Te uită, plin e cîmpul de sînziene iar,
Pe zări se lasă neguri albastre-nvăpăiate
Şi tu asculți cuminte, cu capul dus pe spate,
Cum, paşnic, vine seara, călcînd încet şi rar.

Dragi locuri îmblînzite pe vremuri de Orfeu
Clipesc tăcut, cu ochiuri de apă stătătoare,

Cum să-ndeseşti c-un cîntec pădurile mai rare
Şi să apropii ciute şi urşi de focul tău?

O, incantații sacre, rostite-ncrezător
De cel iubit de oameni şi iubitor de viață,
Care aduc schimbare în suflet şi la față
Şi dor de nesfîrşire în orice muritor.

Să ne cuprindem fruntea în palme amîndoi
Şi să visăm cu ochii adînc deschişi în sine,-
Balsamul din cuvinte se-aude blînd cum vine
Din adîncimi de veacuri prin sînge pîn'la noi.

(*Leonida Lari*)

NOTĂ!

incantație – a) cuvînt magic sau ceremonie pentru realizarea unei vrăji;
b) stare de extaz, încîntare.

1. Scrie, din text, trei lexeme relevante pentru spațiul naturii. 3 puncte
2. Propune două sinonime pentru cuvîntul *nesfîrşire* din ultimul vers al strofei a treia, adecvate pentru acest context. 2 puncte
3. Alcătuieşte două enunțuri în care lexemul *adînc* să fie folosit cu valori morfologice diferite. 3 puncte
4. Explică, în două enunțuri, rolul utilizării virgulelor din versurile trei şi patru ale primei strofe, cu referire la regulile de punctuație cunoscute. 5 puncte
5. Rescrie, din text, versul ce conține caracterizarea lui Orfeu. 2 puncte
6. Identifică două figuri de stil din prima strofă. 4 puncte
7. Explică, cu două argumente, semnificația invocării lui Orfeu în text. 4 puncte
8. Motivează, cu trei argumente, apartenența textului la un gen literar. 4 puncte
9. Explică, pe scurt, starea de spirit a eului liric, exprimată în versurile subliniate. 4 puncte
10. Comentează, în 8-10 rînduri, semnificația mesajului din ultimele două versuri ale poeziei. 12 puncte

Subiectul al II-lea 26 de puncte

Prezintă, într-un eseu de 1-2 pagini, conceptul romantic despre destinul geniului, referindu-te la textele studiate. În eseul tău, vei valorifica următorii parametri:

- menționarea a două texte literare / opere în care este reflectată tema eseului; 4 puncte
- prezentarea a trei calități definitorii ale ipostazei geniului în două opere studiate; 6 puncte
- relevarea destinului dramatic al geniului în operele romantice, raportat la: 6 puncte
  a) mediul uman, social;
  b) condiția de gînditor / Demiurg;
  c) trăirea Absolutului;
- explicarea semnificației a trei mărci stilistice distincte pentru imaginea omului de geniu; 6 puncte
- motivarea, prin două argumente, a actualității temei. 4 puncte

Subiectul al III-lea 10 puncte

Te numeşti Andrei / Andreea Popescu, eşti elev(ă) al(a) Colegiului Național de Economie, locuieşti în or. Chișinău, str. M. Kogălniceanu, nr. 22. Ai pierdut carnetul de note. Întocmeşte, pe o pagină aparte din caietul tipizat, o cerere adresată direcției colegiului, prin care soliciți eliberarea unui duplicat al carnetului de note.

În cerere, trebuie:

- să utilizezi convențiile specifice cererii; 4 puncte
- să respecți structura şi conținutul adecvate; 4 puncte
- să respecți normele de ortografie şi de punctuație. 2 puncte

În atenția candidatului!

Pentru redactarea eseului şi a itemilor cu răspuns scurt din prima secvență a testului, vei obține 20 de puncte. În acest scop, vei respecta următoarele condiții:

- organizarea corectă a ideilor în scris; 4 puncte
- utilizarea limbii literare; 4 puncte
- demonstrarea aptitudinilor de analiză şi de interpretare critică; 4 puncte
- respectarea normelor de ortografie; 4 puncte
- respectarea normelor de punctuație; 2 puncte
- aşezarea în pagină, încadrarea în limitele de spațiu. 2 puncte

BAREM DE CORECTARE
Subiectul I

Interpretarea unui text la prima vedere **44 puncte**

Secvența testului	**Nr. parametrului**	**Conținutul parametrului**	**Răspunsul corect / posibil**	**Barem (specificații suplimentare)**	**Punctaj total**
I	1.	Scrie, din text, trei lexeme relevante pentru spațiul naturii.	Se consideră răspuns corect, dacă sînt enumerate în scris patru cuvinte din şirul: *cîmpul, sînziene, neguri, apă, pădurile, focul.*	Pentru fiecare lexem corect identificat se acordă cîte 1 punct, în limita primelor 4 menționate. **(1+1+1).**	**3 puncte**
	2.	Propune două sinonime pentru cuvîntul *nesfîrşire* din ultimul vers al strofei a treia adecvate pentru acest context.	Sînt considerate corecte două sinonime din şirul: *infinit, nemărginire, absolut, veşnicie, transcendență.*	Se acordă cîte 1 punct pentru fiecare lexem sinonimic adecvat contextului, în limita primelor 4 menționate. **(1+1).**	**2 puncte**
	3.	Alcătuieşte două enunțuri în care lexemul *adinc* să fie folosit cu valori morfologice diferite.	Se vor puncta două enunțuri care vor conține o deosebire evidentă a sensurilor şi a valorilor morfologice (exemplu: *adinc* - adjectiv, adverb / substantiv*).*	Se acordă cîte 1 punct pentru fiecare enunț: • 1 punct pentru corectitudinea contextuală a valorii morfologice; • 1 punct pentru logica enunțurilor construite **(1+1+1).**	**3 puncte**

				Notă: Propoziția se consideră logică în cazul în care: • are sens clar; • respectă topica.	
	4.	Explică, în două enunțuri, rolul utilizării virgulelor din versurile trei și patru ale primei strofe.	*Răspuns corect*: • virgulele 1,2 izolează un atribut neacordat dezvoltat. Relevă starea de admirație a eului liric pentru alter-ego-ul *tu*, aflat în stare de contemplație profundă; • virgulele 3, 4 izolează un complement circumstanțial de mod, aflat în prepoziția predicatului, reliefînd valoarea timpului. • virgula 5, separă o construcție gerunzială distanțată de verbul regent: vine... călcînd încet şi rar. Se accentuează o mişcare lentă, o stare de calm şi încetinire.	Se acordă cîte 1 punct pentru raportarea fiecărui caz la norma corectă – **– (1+1+1)** Cîte 1 punct pentru identificarea logică a valorii stilistice în raport contextual. **– (1+1+1)**	**6 puncte**

	5.	Rescrie, din text, versul ce conține caracterizarea lui Orfeu.	Versul care trebuie rescris este: *De cel iubit de oameni şi iubitor de viață.*	Se acordă cîte 1 punct pentru cele două părți ale sarcinii de lucru: identificare şi rescriere – **(1+1).** **Notă:** Pentru transcrierea oricărui alt vers nu se acordă puncte.	**2 puncte**
	6.	Identifică două figuri de stil din prima strofa.	Se acceptă identificarea a două figuri de stil din şirul: a) inversiunea – *plin e cîmpul de sînziene iar;* *b)* epitet metaforic – *neguri albastre-îndepărtate;* c) personificare – *vine seara călcînd încet şi rar.*	Se acordă cîte 2 puncte pentru scrierea fiecărei figuri de stil: • 1 punct pentru recunoaşterea figurii de stil şi 1 punct pentru identificarea corectă a denumirii – **(1+1).** **Notă:** Dacă se realizează numai o parte a sarcinii de lucru (doar scrierea exemplelor, fără a defini tipul figurii de stil), se acordă cîte 1 punct pentru fiecare exemplu –**(1+1)+(1+1).**	**4 puncte**

	7.	Explică, prin două argumente, semnificația invocării lui Orfeu în text.		Se acordă <u>câte 2 puncte</u> pentru fiecare argument ce valorifică semnificația invocării lui Orfeu:– **(1+1):** • <u>1 punct</u> pentru raportarea adecvată la contextul poeziei; • <u>1 punct</u> pentru formularea logică a argumentului.	**4 puncte**
	8.	Motivează, cu trei argumente, apartenența textului la un gen literar.	Răspunsul se consideră corect, dacă prin cele trei argumente se justifică apartenența poeziei la genul liric.	Se acordă <u>câte 2 puncte</u> pentru fiecare argument: dacă acesta conține o particularitate distinctă a genului liric prezentă în text – **(2);** • dacă argumentul este formulat logic – **(2).** **Notă:** Pentru nerealizarea uneia dintre aceste părți – <u>0 puncte</u>.	**4 puncte**

	9.	Explică, pe scurt, starea eului liric, exprimată în versurile subliniate.	Se admite ca fiind corect răspunsul în care se explică starea de spirit a eului liric, reperat pe cel puțin 2 cuvinte-cheie din următorul şir: *fruntea, să visăm, ochi adînc deschişi* şi se identifică starea de reverie, visare contemplativă, transcendență.	Se acordă 2 puncte pentru utilizarea a cel puțin două cuvinte-cheie – **(1+1).** • Se acordă 2 puncte pentru identificarea a cel puțin două aspecte ale stării eului liric – **(1+1).**	**4 puncte**
	10.	Comentează, în 8-10 rînduri, semnificația mesajului din ultimele două versuri ale poeziei.	Se acceptă comentariul ce va conține: a) identificarea semnificației mesajului în baza a două motive din versurile indicate; b) precizarea a cel puțin două figuri de stil semnificative pentru mesajul comentat; c) raportarea mesajului la titlul poeziei; d) motivarea punctului de vedere personal; e) identificarea unei similitudini cu o altă operă; f) respectarea coerenței textului construit.	Pentru realizarea fiecărui parametru al comentariului se acordă cîte 2 puncte, după cum urmează: a) cîte 1 punct pentru explicarea unui motiv din versurile respective – **(1+1)** **Notă:** Pentru explicarea unui motiv se acordă 1 singur punct. Pentru identificarea greşită – 0 puncte. Pentru incoerența explicării – 0 puncte.	**12 puncte**

				b) cîte 1 punct pentru angajarea unei figuri de stil în comentariu – **(1+1)** **Notă:** Pentru angajarea doar a unei figuri de stil se acordă 1 punct. c) cîte 1 punct pentru: • evidențierea relației dintre mesaj şi titlu – **(1)** • formularea logică a enunțului – **(1)** **Notă:** Pentru partea nerealizată a sarcinii de lucru se acordă 0 puncte. d) cîte 1 punct pentru: • angajarea opiniei personale – **(1)** • argumentarea adecvată a acesteia – **(1)** **Notă:** Pentru partea nerealizată a sarcinii de lucru se acordă 0 puncte.	

				e) <u>cîte 1 punct</u> pentru: • determinarea aspectului asociativ – **(1)** • invocarea în scris a operei alese – **(1)** **Notă:** Se depunctează partea nerealizată a sarcinii de lucru. f) <u>cîte 1 punct</u> pentru: • conexiunea ideilor – **(1)** • fluiditatea enunțurilor – **(1).** **Notă:** Se depunctează partea nerealizată a sarcinii de lucru. **Notă:** Nu se acordă punctajul respectiv, dacă nu este realizat unul dintre parametri (a, b, c, d, e, f).	

BAREM DE CORECTARE
Subiectul al II-lea
Prezentarea, într-un eseu de 1 - 2 pagini, a conceptului romantic despre destinul geniului, cu referire la textele studiate **26 de puncte**

Secvența testului	Nr. parametrului	Conținutul parametrului	Răspunsul corect / posibil	Barem (specificații suplimentare)	Punctaj total
II	1.	Menționarea a două opere în care este reflectată tema eseului		Se acordă cîte 2 puncte pentru: a) identificarea corectă a titlurilor celor două opere – **(1+1)** b) motivarea angajării operelor selectate **(1+1)**.	**4 puncte**
	2.	Prezentarea a trei calități definitorii ale ipostazei geniului în două opere studiate		Se acordă cîte 1 punct pentru cele trei calități depistate în cele două opere – **(1+1+1) × 2.**	**6 puncte**
	3.	Relevarea destinului dramatic al geniului în operele romantice, raportat la: a) mediul uman / social; b) condiția de gînditor / Demiurg; c) trăirea Absolutului		Se acordă cîte 2 puncte pentru fiecare reper realizat, dacă: a) exemplificările din text sînt juste – **(1+1+1)** b) enunțurile din comentariu sînt construite corect din punct de vedere stilistic – **(1+1+1).**	**6 puncte**
	4.	Explicarea semnificației a		Se acordă cîte 2 puncte pentru fiecare	**6 puncte**

		trei mărci stilistice distincte pentru imaginea omului de geniu		dintre mărcile stilistice, dacă: a) marca stilistică este identificată corect în textele respective b) explicațiile acestor mărci sînt plauzibile. **Notă:** Pentru realizarea unei singure părți a sarcinii de lucru se acordă 0 puncte.	
	5.	Motivarea, prin două argumente, a actualității temei		Punctajul se acordă astfel: c) pentru justețea fiecărui argument – **(1+1)** d) pentru formularea clară și stilistic corectă a fiecărui argument – **(1+1)**.	**4 puncte**

BAREM DE CORECTARE
Subiectul al III-lea

Redactarea unui text oficial (cerere) **10 puncte**

Secvența testului	Nr. param.	Conținutul parametrului	Răspunsul corect / posibil	Barem (specificații suplimentare)	Punctaj total
III	1.	Să utilizezi convențiile specifice cererii.		a) dispunerea în pagină, încadrarea în spațiul acordat – **(1)** b) respectarea marginii şi a alineatelor – **(1)** c) spațierea titlului, a semnăturii şi a formulei finale de adresare – **(1)** **(1+1+1+1).**	**4 puncte**
	2.	Să respecți conținutul solicitării din cerere.		Cele 4 puncte acordate vor fi distribuite astfel: a) pentru consemnarea numelui complet şi a domiciliului – **(1)** b) pentru enunțarea datelor respective despre solicitant – **(1)** c) pentru invocarea destinatarului concret – **(1)** d) pentru conținutul propriu-zis al solicitării – **(1)** **(1+1+1+1).** **Notă:** Se acceptă drept valabilă modalitatea plasării formulei de invocare a destinatarului concret atît în partea de sus, cît şi în partea de jos a paginii.	**4 puncte**

	3.	Să respecți normele de ortografie și de punctuație.		Cele 2 puncte vor fi acordate pentru: a) corectitudinea ortografică – **(1)** b) respectarea normelor de punctuație – **(1)** **Notă:** Nu se acordă nici 1 punct, dacă se comit mai mult de 2 / 4 greșeli ortografice /de punctuație.	**2 puncte**

BAREM DE CORECTARE

REDACTARE

Pentru redactarea itemului 10 şi a compoziției din subiectul al doilea se acordă suplimentar 20 de puncte.

Nr. parametrului	Conținutul parametrului	Barem (specificații suplimentare)	Punctaj total
1.	Organizarea corectă a ideilor în scris	Cele 4 puncte vor fi distribuite conform principiului calitativ: • claritatea ideilor – **(1)** • veridicitatea ideilor – **(1)** • consecutivitatea ideilor – **(1)** • ilustrarea, prin exemple, a ideilor – **(1)** **(1+1+1+1).**	**4 puncte**
2.	Utilizarea limbii literare	Cele 4 puncte vor fi distribuite astfel: • rigoarea stilistică – **(1)** • corectitudinea exprimării – **(1)** • utilizarea adecvată a termenilor – **(1)** • coerența şi fluiditatea textului – **(1)** **(1+1+1+1).**	**4 puncte**
3.	Demonstrarea aptitudinilor de	Cele 4 puncte vor fi distribuite astfel:	**4 puncte**

	analiză şi de interpretare critică	• pentru precizarea aspectelor definitorii ale temei propuse spre realizare – **(1)** • pentru reperarea pe date, informații, fapte elocvente – **(1)** • pentru abilitatea de a sintetiza informații, date, fapte angajate în compoziția de realizat – **(1)** • pentru abilitatea de a interpreta critic o anumită informație, constatări şi anumite fenomene literare – **(1)** **(1+1+1+1+1).** **Notă:** Se acordă 0 puncte pentru fiecare parte nerealizată a sarcinii de lucru.	
4.	Respectarea normelor de ortografie	• Se acordă punctajul întreg (4 puncte), pentru o lucrare impecabilă sub aspect lingvistic. • Se acordă 3 puncte, dacă numărul de greşeli nu depăşeşte cifra 3 (se admit 3 greşeli). • Se acordă 2 puncte, dacă numărul de greşeli nu depăşeşte cifra 5 (se admit 5 greşeli). • Se acordă 1 punct, dacă numărul de greşeli nu depăşeşte cifra 8 (se admit 8 greşeli). • Nu se acordă nici un punct, dacă în cele două compoziții sînt comise 9 şi mai multe greşeli ortografice.	**4 puncte**

5.	Respectarea normelor de punctuație.	• Se acordă 2 puncte, dacă numărul de greşeli nu depăşeşte cifra 1 (se admite o greşeală). • Se acordă 1 punct, dacă numărul de greşeli nu depăşeşte cifra 3 (se admit 3 greşeli). • Se acordă 0 puncte pentru mai mult de 3 greşeli.	**2 puncte**
6.	Aşezarea în pagină, încadrarea în limitele de spațiu.	Cele 2 puncte vor fi repartizate astfel: • pentru aşezarea corectă a textului în pagină – **(1)** • pentru respectarea limitelor de spațiu. – **(1) (1+1).**	**2 puncte**

VIII. MODEL DE TEST CU BAREM DE CORECTARE
PROFILUL REAL

- ✓ Toate subiectele sînt obligatorii.
- ✓ Timpul efectiv de lucru este de trei ore astronomice (180 de minute).

Subiectul I (48 de puncte)

Scrie, în spațiul rezervat, răspunsul la fiecare dintre cerințe, pentru a demonstra înțelegerea textului de mai jos:

Rimele cîntă pe harpă

„Rimele cîntă pe harpă: – uşor un zbor se zvoneşte
De paseri albe ce freamătă, şi dimineața domneşte.
Ulmul, salcîmul şi plopul se auresc…
Îşi şoptesc, se iubesc.
Rimele cîntă pe harpă: limpede curge izvorul,
Blondă e toată idila, blond e pe vale păstorul…
O! dimineață! O! viață! Sufletul ce se avîntă, cîntă.
Sufletul ce se avîntă, cîntă cu frunză, cu apă,
Şi cu parfumul din floare de închisoare se scapă,
Urcă, esență divină deplină, şi pur s-absoarbe-n azur.“

(*Alexandru Macedonski*)

1. Subliniază, în text, patru cuvinte ce formează cîmpul lexico-semantic al cadrului naturii. 4 puncte
2. Rescrie din text trei lexeme cu semnificație cromatică. 4 puncte
3. Explică, în două enunțuri, utilizarea semnelor de exclamare, comentînd, pe scurt, valoarea lor stilistică. 4 puncte
4. Scrie cîte două sinonime contextuale pentru fiecare dintre cuvintele: *idilă*, *păstor*, *pur*, *divină*. 8 puncte
5. Comentează, în două enunțuri, sugestia simbolului *paseri albe*, din text. 6 puncte
6. Explică, prin două argumente, semnificația motivului *harpa* din text, în comparație cu acelaşi motiv din alt text cunoscut. 4 puncte
7. Motivează, prin trei argumente, apartenența textului la un gen literar. 6 puncte
8. Comentează, în 8-10 rînduri, mesajul comunicat de versurile subliniate. 12 puncte

Subiectul al II-lea 20 de puncte

Realizează, în limita unei pagini, o caracterizare a personajului dominant în textul dat:

„În acest timp la Moromeți era liniște. [...] Tatăl său dormea dus şi Nicolae putu să se gîndească în voie la el însuşi şi la dorințele lui arzătoare.

Din ziua aceea, de la seceriş, cînd plînsese pe mirişte, fiindcă frații îşi bătuseră joc de el, înțelesese că într-adevăr tatăl său nu era un tată din aceia pe care un copil, ca să i se îndeplinească dorința, trebuie să-l sîcîie mereu cu acelaşi lucru. Tatăl său era un om care gîndea şi gîndirea lui era limpede. Nu cu rugăminți putea să-l facă să-l dea la şcoală, ci cu argumente...

Şi din ziua aceea începuse să le caute. Nu mai suflase o vorbă nimănui şi, ori de cîte ori avea prilejul să rămînă singur, se retrăgea în sinea lui şi se gîndea în liniște la acel lucru necunoscut care îi închidea calea: voința tatălui.

Prima descoperire fu aceea că tatăl său nu spunea nici da, nici nu şi socoti acest lucru drept o victorie.[...]; nehotărîrea tatălui său căpătă pentru el proporții nemăsurate: îi pîndea expresia chipului, privirea, mişcarea cutelor frunții şi îşi spunea: „Se gîndeşte, ah, ce bine! Să nu spun nimic, să nu suflu o vorbă, să-l las să se gîndească.“

În curînd, făcu altă descoperire, şi anume că pentru frații şi surorile lui şcoala era ceva absolut străin şi îndepărtat.[...] Ar fi dorit ca mama să ştie să citească şi să se bucure şi ea aşa cum se bucura el cînd îi cădea în mînă o carte şi o citea.

Nicolae îşi dădu seama că trebuie negreşit, cu orice preț, orice s-ar întîmpla, să plece din sat şi să învețe mai departe“.

(Marin Preda, *Moromeții*)

În caracterizarea ta, vei ține cont de următoarele cerințe:

- stabilirea, prin două argumente, a tipului uman reprezentat de personajul indicat; 6 puncte
- identificarea a patru trăsături morale ale personajului; 4 puncte
- ilustrarea, prin cîte două exemple, a două mijloace de caracterizare a personajului dat; 6 puncte
- precizarea a două momente ce relevă apariția conflictului dintre Nicolae şi familia sa; 4 puncte

Subiectul al III-lea 10 puncte

Te numeşti Cristian / Cristina Rotaru, eşti elev(ă) al(a) Liceului „I. Creangă“ din or. Bălți şi soliciți o confirmare. Întocmeşte, pe o pagină aparte din caietul tipizat, o cerere prin care soliciți un act de confirmare a studiilor pe care le-ai făcut în cadrul liceului nominalizat. Cererea va fi adresată directorului Colegiului, domnului Nicolae Vartic, şi va fi întocmită la data de 6 iunie 2007.

În cerere, trebuie:

- să utilizezi convențiile specifice acestui tip de compunere 4 puncte
- să respecți conținutul şi structura adecvate 4 puncte
- să respecți normele de ortografie şi de punctuație. 2 puncte

În atenția candidatului!

Pentru redactarea eseului şi a itemilor cu răspuns scurt sau deschis, din prima secvență a textului, vei obține un număr de 22 de puncte. În acest scop, vei respecta:

- organizarea corectă a ideilor 4 puncte
- utilizarea limbii literare 6 puncte
- demonstrarea aptitudinilor de analiză şi de interpretare critică 4 puncte
- respectarea normelor de ortografie 4 puncte
- respectarea normelor de punctuație 2 puncte
- aşezarea în pagină, încadrarea în limitele de spațiu 2 puncte

Vă dorim succes!

BAREM DE CORECTARE
Subiectul I

Interpretarea unui text la prima vedere **48 de puncte**

Secvența testului	**Nr. parametrului**	**Conținutul itemului / parametrului /cerinței**	**Răspunsul corect / posibil**	**Barem (specificații suplimentare)**	**Punctaj total**
I	1.	Subliniază, în text, patru cuvinte ce formează cîmpul lexico-semantic al cadrului naturii.	Se consideră corecte patru lexeme din șirul: paseri, dimineața, *ulmul, salcîmul, plopul, izvorul, vale, frunză, apă, floare.*	Pentru fiecare lexem identificat corect se acordă cîte 1 punct – **(1+1+1+1).**	**4 puncte**
	2.	Rescrie din text patru lexeme cu semnificație cromatică.	Sînt considerate ca fiind corecte patru lexeme din șirul: *albe, auresc, blondă, blond, azur.*	Pentru fiecare lexem identificat corect s**e** acordă cîte 1 punct **– (1+1+1+1).**	**4 puncte**
	3.	Explică, în două enunțuri, utilizarea semnelor de exclamare, comentînd, pe scurt, valoarea lor stilistică.	Primul şi al treilea semn exclamativ marchează / izolează două interjecții, cu valoare afectivă; al doilea și al patrulea semn exclamativ însoțesc cîte un substantiv (*dimineață, viață*), sugerînd starea de admirație și jubilație a eului liric.	Se acordă cîte 1 punct pentru: • determinarea fiecărui caz în corespundere cu norma – **(1+1)** • construirea logică a enunțului – **(1+1).** **Notă:** Se consideră logic enunțul, dacă: a) are sens clar; b) respectă topica.	**4 puncte**

	4.	Scrie cîte două sinonime contextuale pentru fiecare dintre cuvintele: *idilă, păstor, pur, divină.*	Se acceptă în calitate de sinonime lexemele: • *păstor – cioban, oier, năier, mocan;* • *pur – curat, neprihănit, cristalin, nealterat;* • *idilă – dragoste, iubire pasionată;* • *divină – sfîntă, dumnezeiască.*	Se acordă cîte 1 punct pentru fiecare sinonim identificat corect în raport cu textul – **(1+1)×4.**	**8 puncte**
	5.	Comentează, în două enunțuri, sugestia simbolului *paseri albe*, din text.	Se acceptă drept valabilă comentarea simbolului *paseri albe*, reperată pe cel puțin două dintre lexemele: *albe, zbor, freamătă,* aflate în relație semantică cu determinatul *paseri.*	Punctajul acordat se distribuie astfel: Cîte 1 singur punct: a) dacă fiecare dintre enunțuri conține cel puțin unul dintre cuvintele semnificative pentru valoarea simbolului – **(1+1)** b) dacă enunțul e reperat pe cel puțin un argument adecvat – **(1+1)** c) dacă enunțul este construit corect din punct de vedere stilistic – **(1+1).**	**6 puncte**

	6.	Explică, prin două argumente, semnificația motivului *harpa* din text, în comparație cu același motiv din alt text cunoscut.	Se acceptă un text adecvat sarcinii de lucru şi construit logic.	Punctajul acordat va fi distribuit astfel: a) pentru logica argumentului ce valorifică semnificația motivului *harpă* – **(1+1)** b) pentru identificarea corectă a altui text ce conține același motiv – **(1)** c) pentru motivarea sensurilor comune / diferite ale motivului în cele două opere – **(1)**	**4 puncte**
	7.	Motivează, prin trei argumente, apartenența textului la un gen literar.	Se consideră corect răspunsul, dacă prin cele trei argumente se justifică apartenența textului la genul liric.	Se acordă câte 2 puncte pentru fiecare argument: • dacă acesta conține o particularitate distinctă a genului liric, prezentă în text – **(1)** • dacă argumentul este logic formulat– **(1).** **Total: (1+1)×3** **Notă:** Nu se acordă punctajul respectiv, dacă nu e realizată una dintre părțile sarcinii de lucru. Acest fapt e valabil pentru fiecare dintre itemii primului subiect.	**6 puncte**

	8.	Comentează, în 8-10 rînduri, mesajul comunicat de versurile subliniate.	Se acceptă comentariul care va conține: *a)* identificarea semnificației mesajului, în baza a două motive din versurile indicate; *b)* precizarea a cel puțin două figuri de stil semnificative pentru mesajul comentat; *c)* raportarea mesajului la titlul poeziei; *d)* motivarea punctului de vedere personal; *e)* identificarea unei similitudini cu o altă operă, în raport cu ideea de artă poetică; *f)* respectarea coerenței textului construit.	Pentru realizarea fiecărui parametru al comentariului se acordă cîte 2 puncte, după cum urmează: a) cîte 1 punct pentru explicarea unui motiv din versurile respective – **(1+1).** **Notă:** • pentru explicarea unui motiv se acordă 1 singur punct; • pentru identificarea greșită a motivului nu se acordă puncte; • pentru incoerența explicării nu se acordă puncte; b) cîte 1 punct pentru angajarea unei figuri de stil în comentariu – **(1+1)** **Notă:** Pentru angajarea unei singure figuri de stil se acordă 1 punct. c) cîte 1 punct pentru: • evidențierea relației mesajului cu titlul • formularea logică a enunțului – **(1)** **Notă:** Pentru partea nerealizată a sarcinii de lucru nu se acordă puncte; d) cîte 1 punct pentru: • angajarea punctului de vedere personal – **(1)**	**12 puncte**

				• pentru argumentarea adecvată a acestuia – **(1)** **Notă:** Nu se acordă puncte atunci cînd nu e realizată o parte din sarcină. e) cîte 1 punct pentru: • determinarea aspectului asociativ – **(1)** • invocarea în scris a operei alese – **(1)** **Notă:** Se depunctează partea nerealizată a sarcinii de lucru. f) cîte 1 punct pentru: • conexiunea ideilor; – **(1)** • fluiditatea enunțurilor. – **(1).** **Notă:** Nu se acordă punctajul respectiv, dacă nu e realizată una dintre părțile sarcinii de lucru.	

BAREM DE CORECTARE
Subiectul al II-lea
Realizarea unei compoziții – o caracterizare a personajului dominant dintr-un text dat 20 de puncte

Secvența testului	Nr. parametrului	Conținutul parametrului	Răspunsul corect / posibil	Barem (specificații suplimentare)	Punctaj total
II	1.	Stabilirea, prin două argumente, a tipului uman reprezentat de personajul indicat	Se consideră răspuns valabil, dacă tipul uman al personajului indicat este identificat prin două trăsături distincte: tînărul în devenire și tipul intelectualului.	Se acordă cele 6 puncte pentru: a) identificarea tipului uman în baza a două trăsături distincte –**(1+1)** b) formularea a două argumente plauzibile cu referire la text – **(1+1)** c) construirea logică a enunțurilor argumentative – **(1+1).** **Notă:** Se consideră logic enunțul, dacă: a) are sens clar; b) respectă topica.	**6 puncte**
	2.	Identificarea a patru trăsături morale ale personajului		Se acordă cîte 1 punct pentru fiecare trăsătură morală identificată – **(1+1+1+1).**	**4 puncte**

	3.	Ilustrarea, prin cîte două exemple, a două mijloace de caracterizare a personajului dat	Se consideră corect răspunsul ce relevă două exemple prin care se ilustrează cele două mijloace de caracterizare: directă şi indirectă.	Cele 6 puncte se acordă astfel: a) cîte 1 punct pentru justeţea fiecărui exemplu selectat din text – **(1+1)** b) cîte 1 punct pentru identificarea fiecărui mijloc de caracterizare – **(1+1)+ (1+1)=4.**	**6 puncte**
	4.	Precizarea a două momente ce relevă apariţia conflictului dintre Nicolae şi familia sa	Se consideră răspuns corect, dacă se va face referire la două dintre următoarele momente: a) *„pentru fraţii şi surorile lui şcoala era ceva străin şi îndepărtat”;* b) *„ar fi dorit ca mama să ştie să citească şi să se bucure şi ea …“;* c) *„Nicolae îşi dădu seama că trebuie negreşit […] să înveţe mai departe”.*	Pentru identificarea precisă a) a două dintre momentele enumerate, se acordă cîte 1 punct – **(1+1)** b) pentru delimitarea momentelor şi rescrierea lor – cîte 1 punct – **(1+1).**	**4 puncte**

BAREM DE CORECTARE
Subiectul al III-lea

Redactarea unui text oficial (cerere) **10 puncte**

Secvența testului	**Nr. param.**	**Conținutul parametrului**	**Răspunsul corect/posibil**	**Barem (specificații suplimentare)**	**Punctaj total**
III	1.	Să utilizezi convențiile specifice acestui tip de compunere.		Cele 4 puncte vor fi repartizate astfel: a) pentru comentarea celor trei elemente: locul, data, semnătura – **(1)** b) pentru dispunerea în pagină, încadrarea în spațiul acordat – **(1)** c) pentru respectarea marginii şi a alineatelor – **(1)** d) pentru spațierea titlului, a semnăturii şi a formulei finale de adresare – **(1)** **(1+1+1+1).**	**4 puncte**
	2.	Să respecți conținutul şi structura adecvate.		Cele 4 puncte acordate vor fi distribuite astfel: a) pentru consemnarea numelui complet şi a domiciliului – **(1)** b) pentru enunțarea datelor respective despre solicitant – **(1)** c) pentru invocarea destinatarului concret – **(1)** d) pentru conținutul propriu-zis al solicitării – **(1)** **(1+1+1+1).**	**4 puncte**

	3.	Să respecți normele de ortografie şi de punctuație.		Cele 2 puncte vor fi acordate pentru: a) corectitudinea ortografică – **(1)** b) respectarea normelor de punctuație – **(1).** **Notă:** Nu se acordă nici 1 punct, dacă se comit mai mult de 2/4 greşeli ortografice / de punctuație.	**2 puncte**

BAREM DE CORECTARE
REDACTARE

Pentru redactarea itemului 8 şi a compoziției din subiectul al doilea, se acordă suplimentar 22 de puncte

Nr. parametrului	Conținutul parametrului	Barem (specificații suplimentare)	Punctaj total
1.	Organizarea corectă a ideilor	Cele 4 puncte vor fi distribuite după principiul calitativ: • claritatea ideilor – **(1)** • veridicitatea ideilor – **(1)** • consecutivitatea ideilor – **(1)** • ilustrarea prin exemple a ideilor – **(1)** **(1+1+1+1).**	**4 puncte**

2.	Utilizarea limbii literare	Cele 6 puncte vor fi distribuite pentru: • rigoarea stilistică – **(1)** • corectitudinea exprimării – **(1)** • proprietatea termenilor – **(2)** a) valoarea conotativă a cuvintelor utilizate – **(1)** b) valoarea denotativă a cuvintelor utilizate – **(1)** • coerența ideilor – **(1)** • fluiditatea enunțurilor din text – **(1) (1+1+1+1)**	**6 puncte**
3.	Demonstrare a aptitudinilor de analiză și de interpretare critice	Cele 4 puncte vor fi distribuite astfel: • pentru constatarea aspectelor definitorii ale temei – **(1)** • pentru reperarea pe date, informații, fapte elocvente – **(1)** • pentru abilitatea de a sintetiza informații, date, fapte angajate în compoziția de realizat – **(1)** • pentru abilitatea de a interpreta critic o anumită informație, constatări și anumite fenomene literare – **(1).** **Notă:** Se acordă 0 puncte pentru fiecare parte nerealizată a sarcinii de lucru.	**4 puncte**

4.	Respectarea normelor de ortografie	• Se acordă punctajul întreg (4 puncte), pentru o lucrare impecabilă sub aspect lingvistic. • Se acordă 3 puncte, dacă numărul de greşeli nu depăşeşte cifra 3 (se admit 3 greşeli). • Se acordă 2 puncte, dacă numărul de greşeli nu depăşeşte cifra 5 (se admit 5 greşeli). • Se acordă 1 punct, dacă numărul de greşeli nu depăşeşte cifra 8 (se admit 8 greşeli). Se acordă 0 puncte, dacă în cele două compoziții sînt comise mai mult de 8 greşeli ortografice.	**4 puncte**
5.	Respectarea normelor de punctuație	• Se acordă 2 puncte, dacă numărul de greşeli nu depăşeşte cifra 1 (se admite o greşeală). • Se acordă 1 punct, dacă numărul de greşeli nu depăşeşte cifra 3 (se admit 3 greşeli). Se acordă 0 puncte, dacă sînt mai mult de 3 greşeli.	**2 puncte**
6.	Aşezarea în pagină, încadrarea în limitele de spațiu	Cele 2 puncte vor fi repartizate astfel: • pentru aşezarea corectă a textului în pagină – **(1)** • pentru respectarea limitelor de spațiu – **(1).**	**2 puncte**

IX. TESTE PENTRU EXERSARE ÎN VEDEREA PREGĂTIRII EFICIENTE CĂTRE EXAMENUL DIN SESIUNEA IUNIE, 2008

Profil umanist

TEST 1

Subiectul I **44 de puncte**

Scrie, pe caietul de examen, răspunsul la fiecare dintre cerințe, pentru a demonstra înțelegerea textului de mai jos:

DIN TAINE

0 altă taină, limba, nu ştie cum răsare
Şi cum se zămisleşte după ţinut şi soare,
Mai limpede, mai aspră, mai posacă,
De ce nu poate gîndul, ascuns în el, să tacă?
Făptura ei de aer dă floare de lumină
Şi are, ca porumbul şi volbura, tulpină.
Tăgăduie, ca mintea, şi trup şi căpătîi.
Într-adevăr pribeagă, ce-a fost întîi şi-întîi.
El, Omul? el, Cuvîntul? că limbile-au rămas
Să glăsuiască minţii, din cărţi, şi fără glas.
Făptura de cuvinte, din grai, sunat şi mută,
Nu are, cercetată, plămadă cunoscută.
E înger, e mireasmă atîta de uşoară,
Că fără vînt, nici aripi, de cum se iscă, zboară?

(T. Arghezi)

1. Scrie, din text, patru determinative pentru lexemul „limbă”. **4 puncte**
2. Alcătuieşte două enunțuri în care lexemul „taină” să aibă un sens propriu şi altul figurat. **4 puncte**
3. Explică, în două enunțuri, semnificația motivului „limbă” în contextul primelor două versuri. **6 puncte**
4. Rescrie, din text, două comparații şi două metafore. **4 puncte**
5. Comentează, în două enunțuri, sugestia imaginilor subliniate în text. **6 puncte**
6. Argumentează, în două enunțuri, starea de spirit a eului liric, în relație cu valoarea stilistică a semnelor interogative din text. **6 puncte**
7. Motivează, cu două argumente, apartenența textului la un gen literar. **2 puncte**
8. Comentează, în 8-10 rînduri, semnificația mesajului din ultimele două versuri ale poeziei, în raport cu ideea lui Eugen Coşeriu: ***„limba este geniul spiritual al unui popor, este însăşi fiinţa lui”***. **12 puncte**

Subiectul al II-lea **26 de puncte**

Scrie, în limita a 1-2 pagini, un eseu structurat, în care să prezinți drama unui destin uman, reflectată într-un roman realist din literatura română.

În eseul tău, vei realiza următorii parametri:

- motivarea alegerii (prin două argumente) a romanului realist studiat; **4 puncte**
- explicarea conceptului de destin uman dramatic; **2 puncte**
- raportarea conceptului la mesajul global al romanului studiat; **2 puncte**
- argumentarea temei eseului printr-un exemplu elocvent de personaj cu destin uman dramatic: **14 puncte**
  - **a)** prezentarea, prin două argumente, a idealului urmărit de personajul ales drept exemplu şi ilustrarea acestor argumente prin cîte un detaliu din text; **4 puncte**
  - **b)** ilustrarea a 4 trăsături fizice şi morale caracteristice personajului respectiv; **4 puncte**
  - **c)** precizarea a două procedee relevante de caracterizare a personajului ales; **2 puncte**
  - **d)** relevarea semnificației personajului în relație cu alte două personaje din roman; **4 puncte**
- motivarea, prin două mărci stilistice, a apartenenței personajului la formula estetică a realismului. **4 puncte**

(ordinea încadrării în text a parametrilor este la alegere)

Subiectul al III-lea **10 puncte**

Te numeşti Ion / Ionela Petrescu şi eşti elev(ă) la Liceul Teoretic „Alfa şi Omega” din or. Căuşeni, posesor al buletinului de identitate nr. A03075631, şi, participînd la concursul radiofonic de literatruă „La izvoarele înțelepciunii”, ediția „Alexei Mateevici”, ai obținut, în calitate de premiu, un set de cărți.

Fratele tău, Sorin, domiciliat în or. Căuşeni, str. Ion Creangă, 12, posesor al buletinului nr. A20618943, face naveta la Chişinău şi ar putea să-ți ridice premiul respectiv.

Redactează, în pagina următoare, **o procură**, datată cu 2 iunie 2007, prin care îi încredințezi să acționeze din partea ta.

Atenție! La redactarea procurii, trebuie:

- să utilizezi convențiile specifice acestui tip de compoziție; **3 puncte**
- să adopți un conținut şi o structură adecvate; **5 puncte**
- să respecți normele de ortografie şi de punctuație. **2 puncte**

Notă!

Pentru redactarea itemului 8 (subiectul I) şi al eseului (subiectul al II-lea), vei obține 20 de puncte. În acest scop, vei respecta următoarele condiții:

- organizarea corectă a ideilor în scris; **4 puncte**
- utilizarea limbii literare; **4 puncte**
- demonstrarea aptitudinilor de analiză şi de interpretare critică; **4 puncte**
- respectarea normelor de ortografie; **4 puncte**
- respectarea normelor de punctuație; **2 puncte**
- aşezarea în pagină, încadrarea în limitele de spațiu. **2 puncte**

Mult succes!

TEST 2

Subiectul I **44 de puncte**

Scrie, pe caietul de examen, răspunsul la fiecare dintre cerințe, pentru a demonstra înțelegerea textului de mai jos:

Chipul tău,(1) mamă, (2)
Ca o mie
De privighetori rănite,
Ochii tăi
În care s-au întîmplat
Toate
Cîte se pot întîmpla
Pe lume! (3)
Lacrima ta:
Diamant ce taie-n două
Oglinda zilei.
Nedespărțită de cer
Ca apa de uscat,
Locuieşti o casă
Cu două ferestre:
Una ce dă spre viață,
Alta cu fața spre moarte,
La fel de limpezi amîndouă.
O, mamă,
Spre mine mîinile-ți întinde:
Spre cel
Care cu dor te-aşteaptă...

(Grigore Vieru)

1. Scrie, din text, patru cuvinte / sintagme ce se referă la imaginea mamei. **4 puncte**
2. Alcătuieşte două enunțuri în care lexemul ***lacrimă*** să aibă un sens propriu şi altul figurat. **4 puncte**
3. Explică, în trei enunțuri, valoarea stilistică a semnelor de punctuație, marcate prin numere. **6 puncte**
4. Subliniază în text două motive din secvența evidențiată. **2 puncte**
5. Rescrie, din text, două metafore, o antiteză şi o inversiune. **4 puncte**

6. Comentează, în două enunțuri, sugestia celor două comparații din text. **6 puncte**
7. Argumentează, în două enunțuri, starea de spirit a eului liric, în raport cu mesajul din finalul textului. **6 puncte**
8. Propune un titlu adecvat poeziei, exprimat printr-o metaforă. **2 puncte**
9. Desfăşoară, în 8-10 rînduri, ideea de continuitate dintre generații, din finalul textului, în raport cu afirmația poetică: ***mîinile mamei sînt aripi sfinte întru înălțarea mea spirituală.*** **10 puncte**

Subiectul al II-lea **26 de puncte**

Scrie, în limita a 1-2 pagini, un eseu structurat, în care să prezinți problema cunoaşterii diversității vieții, angajînd două tipuri umane dintr-un roman realist interbelic.

În eseul tău, vei realiza următorii parametri:

- explicarea conceptului de cunoaştere a vieții în diversele ei aspecte; **2 puncte**
- motivarea alegerii (prin două argumente) a două tipuri umane semnificative dintr-un roman realist studiat; **4 puncte**
- raportarea conceptului de cunoaştere a vieții la semnificația celor două tipuri umane prezentate; **2 puncte**
- argumentarea temei eseului prin exemplificarea cu două tipuri umane, acceptate drept model de cunoaştere a vieții: **14 puncte**
  a) prezentarea, prin două argumente, a idealului de viață urmărit de fiecare personaj în parte; ***4 puncte***
  b) ilustrarea a 2 trăsături fizice / morale proprii fiecărui caracter uman comentat; ***4 puncte***
  c) precizarea a cîte un procedeu relevant pentru manifestarea caracterelor invocate; ***2 puncte***
  d) relevarea semnificației tipurilor umane prin precizarea a două trăsături comune şi a idealului de viață acceptat; ***4 puncte***
- motivarea, prin cîte două mărci stilistice, a apartenenței tipurilor umane invocate la formula estetică a realismului. **4 puncte**

(ordinea încadrării parametrilor în text este la alegere)

Subiectul al III-lea **10 puncte**

Te numeşti Valeriu / Valeria Ungureanu. Locuieşti în comuna Văleni, sector Nisporeni, judeţul Ungheni. Eşti elev / elevă în clasa a XII-a la liceul „Ion Creangă" din aceeaşi localitate.

Întocmeşte, pe o pagină aparte din caietul de examen, **o cerere** adresată domnului Nicolae Ursu, Director General al Radiodifuziunii Naţionale, prin care soliciţi înscrierea pentru participare la concursul de creaţie „Pe aripile cuvîntului inspirat", care se va desfăşura la data de 10.07.2003, în incinta Radioului Naţional.

În cerere vei indica şi faptul că, în ziua concursului, vei prezenta 5 texte poetice proprii.

Cererea va fi întocmită la data de 02.06.2007.

Atenţie! În cerere, trebuie:

- să utilizezi convenţiile specifice cererii; **4 puncte**
- să respecţi structura şi conţinutul adecvate; **4 puncte**
- să respecţi normele de ortografie şi de punctuaţie. **2 puncte**

Notă! **Pentru redactarea itemului 9 (subiectul I) şi a eseului (subiectul al II-lea), vei obţine 20 puncte. În acest scop, vei respecta următoarele condiţii:**

- organizarea corectă a ideilor în scris; **4 puncte**
- utilizarea limbii literare; **4 puncte**
- demonstrarea aptitudinilor de analiză şi de interpretare critică; **4 puncte**
- respectarea normelor de ortografie; **4 puncte**
- respectarea normelor de punctuaţie; **2 puncte**
- aşezarea în pagină, încadrarea în limitele de spaţiu. **2 puncte**

Mult succes!

Profil real

TEST 1

Subiectul I **48 de puncte**

Scrie, pe caietul de examen, răspunsul la fiecare dintre cerințe, pentru a demonstra înțelegerea textului de mai jos:

E ZI DE SOARE TÎNĂR

E zi de soare tînăr şi se-aude
Cum bate luminos ca-ntr-o cetate
În inima pădurii reci şi nude
Clopot de veghe şi singurătate.

Coboară cer albastru din neunde
Peste pămînt, cuvînt şi neminciună,
Şi tremur cald de frunză ne pătrunde
Spre zămislire nouă şi străbună.

Lumină pură naşte-se din moarte
Cu umbră descrescută şi bizară
Şi se revarsă-n suflet, să ne poarte
Ca pasărea-n eterna primăvară.

Au o eternă primăvară este?
Dar albele zăpezi pe vîrf de stîncă?
Este-un pămînt venit dintr-o poveste
Şi-un suflet larg, în noi, mai este încă.

(D. Matcovschi)

1. Scrie, din text, patru lexeme / sintagme ce se referă la cronotopul poeziei. **4 puncte**
2. Alcătuieşte două enunţuri în care lexemul „clopot” să aibă un sens propriu şi altul figurat **4 puncte**
3. Rescrie, din prima strofă a poeziei, un exemplu de epitet, un exemplu de comparaţie şi un exemplu de metaforă. **4 puncte**
4. Comentează, în trei enunţuri, sugestia simbolului „lumină pură” din strofa a treia. **8 puncte**
5. Explică, prin două argumente, semnificaţia motivului „eternei primăveri” din ultima strofă, în raport cu mesajul comunicat de versurile subliniate. **6 puncte**
6. Motivează, cu trei argumente, apartenenţa textului la un gen literar. **6 puncte**
7. Comentează, în 8-10 rînduri, mesajul din ultima strofă a poeziei, în raport cu semnificaţia titlului ei. **16 puncte**

Subiectul al II-lea **20 de puncte**

Realizează, în limita a 1-1,5 pagini, o caracterizare a personajului feminin din fragmentul dat:

„Se făcuse noapte. Stelele mari şi albe tremurau pe cer şi argintul lunii trecea, sfîşiind valurile transparente de nouri, ce se-ncreţeau în drumu-i. Noaptea era caldă, îmbătată de mirosul snopilor de flori. Dealurile străluceau sub o pînză de neguri, apa molcomă a lacului, ce-nconjura dumbrava, era poleită şi, tremurînd, îşi arunca, din cînd în cînd, undele sclipitoare spre ţărmul adormit. În mijlocul acestei feerii a nopţii, lăsate asupra unui rai, înconjurat de mare, trecea Cezara ca o închipuire de zapadă, cu părul ei lung, de aur, ce-i ajungea la călcîie... Ea mergea încet... Toate visele, toată încîntarea unei aromate nopţi de vară îi cuprinsese sufletul ei virgin,... ar fi plîns!

Ea veni lîngă lac şi văzu o cărare de prund pe sub apă. Începu să treacă şi apa fugea rotind împrejurul glesnelor ei... Ea se uita, încîntată, la acea dumbravă...

Cînd ajunse în dumbravă, umbra mirositoare a arborilor înalţi arunca o lumină albastră asupra chipului ei, încît părea o statuie de marmură, în lumină viorie... Deodată ea văzu prin arbori o figură de om. Gîndea că-i o închipuire a ei, proiectată pe mrejele de frunze, dar acel chip luă, din ce în ce, contururi mai clare... era el.

„Ah ! gîndi ea zîmbind, ce nebună sînt... pretutindenea el: în frumusețea nopții, în tăcerea dumbrăvilor". El s-apropie, crezînd asemenea că are o închipuire aievea înaintea lui... 0 privi lung, se priviră lung.

— Cezara, strigă el, cuprinzînd-o în brațele lui... Cezara! eşti o închipuire, un vis, o umbră a nopții zugrăvită cu zăpada luminii de lună ? sau eşti tu ? tu ?

Ea plîngea... nu putea răspunde. Se credea nebună, credea că-i vis. Ar fi vrut însă ca vecinic să ție acel vis.

— Tu eşti ? chiar tu ? întrebă ea cu glasul înecat, căci toată cugetarea ei se împrospătase, toate visele ei reveneau splendide şi doritoare de viață..."

(Mihai Eminescu, „Cezara")

În compoziția ta, vei realiza următoarele cerințe:

- relevarea semnificației simbolice a numelui personajului indicat; **2 puncte**
- încadrarea, prin două argumente, a personajului feminin în formula estetică a curentului respectiv; **4 puncte**
- prezentarea a două mijloace / procedee de caracterizare a personajului feminin din text; **4 puncte**
- comentarea, în baza textului, a trei trăsături fizice / morale proprii acestui personaj; **6 puncte**
- formularea a două concluzii despre semnificația general-umană a personajului, în raport cu idealul realizării umane prin dragoste. **4 puncte**

(ordinea încadrării cerințelor în text este la alegere)

Subiectul al III-lea **10 puncte**

Te numeşti Mihai / Mihaela Poenaru. Locuieşti în oraşul Orhei, strada Nicolae Iorga, nr.7, județul Orhei. Eşti student / studentă la Colegiul Pedagogic „Vasile Lupu" din aceeaşi localitate.

Întocmeşte, pe o pagină aparte din caietul de examen, **o cerere** adresată domnului Marian Plugaru, director executiv la Alianța Franceză în Republica Moldova, prin care soliciți înscrierea la concursul de obținere a unei burse pentru continuarea studiilor la Universitatea din oraşul Lyon, Franța. În acest scop, la cerere vei anexa un dosar ce va conține: curriculum vitae şi o comunicare scrisă în limba franceză.

Cererea va fi întocmită la data de 02.06.2007.

Atenție! În cerere, trebuie:

- să utilizezi convențiile specifice cererii; **4 puncte**
- să respecți structura şi conținutul adecvate; **4 puncte**
- să respecți normele de ortografie şi de punctuație. **2 puncte**

Notă! **Pentru redactarea itemului 7 (subiectul I) şi a compoziției (subiectul al II-lea), vei obține 22 de puncte. În acest scop, vei respecta următoarele condiții:**

- organizarea corectă a ideilor în scris; **4 puncte**
- utilizarea limbii literare; **6 puncte**
- demonstrarea aptitudinilor de analiză şi de interpretare critică; **4 puncte**
- respectarea normelor de ortografie; **4 puncte**
- respectarea normelor de punctuație; **2 puncte**
- aşezarea în pagină, încadrarea în limitele de spațiu. **2 puncte**

Mult succes!

TEST 2

Subiectul I **48 de puncte**

Scrie, pe caietul de examen, răspunsul la fiecare dintre cerințe, pentru a demonstra înțelegerea textului de mai jos:

SĂ FIE SARA-N ASFINȚIT

Să fie sara-n asfințit
Şi noaptea să înceapă,
Răsaie luna liniştit
Şi tremurînd din apă;

Şi să împrăştie scîntei
Cărărilor din crînguri;
În ploaia florilor de tei
Să stăm în umbră singuri.
Şi capul meu de grije plin
De braţul tău se culce
Sub raza ochiului senin
Şi negrăit de dulce,

Ca iar cuminte să mă fac,
Căci tu îmi prinzi tot gîndul,
Ca cerul ce priveşte-n lac
Adîncu-i cuprinzîndu-l.

(Mihai Eminescu)

1. Scrie, din primele două strofe, patru lexeme / sintagme ce se referă la cronotopul poeziei. **4 puncte**
2. Alcătuieşte două enunțuri în care lexemul ***noapte*** să aibă un sens propriu şi altul figurat. **4 puncte**
3. Rescrie, din textul poeziei, 2 exemple de personificare şi 2 exemple de metaforă. **4 puncte**
4. Comentează, în trei enunțuri, sugestia comparației din ultima strofă a poeziei. **8 puncte**
5. Explică, prin două argumente, semnificația motivului ***ochiului***, în raport cu mesajul comunicat de versurile subliniate. **6 puncte**
6. Motivează, cu trei argumente, apartenența textului la un gen literar. **6 puncte**
7. Comentează, în 8-10 rînduri, mesajul global al poeziei, în raport cu semnificația titlului ei. **16 puncte**

Subiectul al II-lea **20 de puncte**

Realizează, în limita a 1-1,5 pagini, o caracterizare a personajelor-cuplu din fragmentul dat:

„De cinci zile încoace Dicomes o căuta pe Ursula. O căuta prin marile noianuri de apă, pe lîngă ţărmuri, în golfuri, o căuta pretutindeni. Îl urmărea rîsul de ştrengăriţă al Ursulei. Prin amintiri, ea îi trecea ca o umbră diafană.

Într-o seară înotau amîndoi pe cărarea lunii, pe această cărare de vrajă...Ursula plutea încet, visătoare, iar de pe cap îi lunecase un văl de lumină, pe spinare îi tremurau mii de scîntei minunate. Dicomes nu se sătura privind-o. El a înţeles atunci că fără Ursula nu mai poate trăi. Era o seară de basm cînd îi mărturisi tot ce avea pe suflet, cînd stelele din bolţile cereşti se răsfrîngeau în valuri, zburdau ca nişte peştişori de aur.

Fericirea de-a iubi, de-a avea grijă de om, de-a scăpa de pericol pe cineva, îi este infiltrată în sînge, e ca pomul ce-şi desface florile fără cuţitul nimănui. Delfinul ţine ochii deschişi şi priveşte lumea cu bunătate...

Dicomes înota către Marea Neagră. Acolo s-au născut şi el, şi Ursula. Înota cu o energie întreită.

– *Mi-e dor de tine, Ursula.*
– *Şi mie, Dic.*
– *Te-am căutat atîta vreme, Ursula.*
– *Şi eu. Eram sigură însă că Dic e un delfin deştept, nu face prostii şi se întoarce cu bine la cîrdul său.*
– *Mă gîndeam la tine mereu, Ursula.*
– *Şi eu mă gîndeam la tine, Dic.*
– *Eram în altă mare, Ursula... Dorul, bată-l vina, m-a mînat.*
– *Eşti un copil neastîmpărat, Dic.*
– *Te-ai supărat, Ursula?*
– *Fleacuri ! Cum să mă supăr, dacă vreau să te văd cît mai repede.*
– *Mă simt nespus de fericit cînd îţi aud vocea, Ursula.*
– *Şi eu.*
– *Pînă ce se va lăsa cerul înstelat peste ape, voi fi lîngă tine.*
– *Te aştept, Dic.*

Prin valuri trecea o înfiorare minunată, asemeni razelor de soare către amiază.

Delfinul ţine ochii deschişi, vrea să-l înţeleagă lumea. ”

(George Meniuc, „Delfinul”)

În compoziția ta, vei realiza următoarele cerințe:

- relevarea semnificației alegorice a numelor celor două personaje din fragment; **2 puncte**
- încadrarea personajelor-cuplu într-o tipologie etică, argumentînd semnificația idealului vîrstei şi starea lor de spirit; **4 puncte**
- prezentarea a două mijloace / procedee de caracterizare a personajelor- cuplu din text; **4 puncte**
- comentarea, în baza fragmentului, a trei trăsături fizice / morale proprii ambelor personaje. **6 puncte**
- formularea a două concluzii despre semnificația general-umană a personajelor-cuplu, în raport cu ideea de fidelitate şi insistență în căutarea ființei dragi. **4 puncte**

Subiectul al III-lea **10 puncte**

Te numeşti Marian / Maria Teodoreanu. Locuieşti în oraşul Edineț, strada Mihai Eminescu, nr.10, județul Edineț. Eşti elev / elevă în clasa a XII-a la liceul „Alecu Russo" din aceeaşi localitate.

Întocmeşte, pe o pagină aparte din caietul de examen, **o cerere** adresată domnului Ion Corobceanu, Preşedintele Uniunii Scriitorilor din Moldova, prin care soliciți participarea în laboratorul „Dezbaterea – o formă a comunicării eficiente", care va fi organizat în perioada 2-15 iulie 2003, în tabăra de odihnă „Prietenii Cuvîntului", județul Orhei.

Cererea va fi întocmită la data de 02.06.2007.

Atenție! În cerere, trebuie:

- să utilizezi convențiile specifice cererii; **4 puncte**
- să respecți structura şi conținutul adecvate; **4 puncte**
- să respecți normele de ortografie şi de punctuație. **2 puncte**

Notă! **Pentru redactarea itemului 7 (subiectul I) şi a compoziției (subiectul al II-lea), vei obține 22 de puncte. În acest scop, vei respecta următoarele condiții:**

- organizarea corectă a ideilor în scris; **4 puncte**
- utilizarea limbii literare; **6 puncte**
- demonstrarea aptitudinilor de analiză şi de interpretare critică; **4 puncte**
- respectarea normelor de ortografie; **4 puncte**
- respectarea normelor de punctuație; **2 puncte**
- aşezarea în pagină, încadrarea în limitele de spațiu. **2 puncte**

Mult succes!

X. SITUAȚII DE COMUNICARE VIZÎND REDACTAREA UNUI TEXT DE UTILITATE SOCIALĂ

Subiectul al III-lea (10 puncte)

1. Te numeşti Alexandru / Alexandra Marin, eşti elev(ă) în clasa a XII-a a Liceului Teoretic *Mihai Eminescu* şi intenționezi să constitui un club al amatorilor de muzică în cadrul instituției.
   Scrie, pe o pagină aparte din caietul tipizat, un aviz prin care îți inviți colegii cu aceleaşi preferințe să vină vineri, 21.04.06, la o şedință de constituire a clubului, la o oră comodă pentru elevii de liceu în una dintre sălile de studii.

Atenție! În aviz, trebuie:

- să utilizezi convențiile specifice avizului; **4 puncte**
- să respecți structura şi conținutul adecvate; **4 puncte**
- să respecți normele de ortografie şi de punctuație. **2 puncte**

2. Te numeşti Mădălin / Mădălina Sergentu. Intenționezi să participi la o preselecție pentru postul vacant de redactor al revistei Liceului *Ion Vatamanu*, la care eşti elev în clasa a X-a.
   Întocmeşte, pe o pagină aparte din caietul de examen, CV-ul pe care urmează să-l prezinți Comisiei de Concurs. Eşti liber(ă) în alegerea informației prezentate.

Atenție! În textul CV-ului, trebuie:

- să utilizezi structurile adecvate; **4 puncte**
- să păstrezi laconismul; **4 puncte**
- să respecți normele de ortografie şi de punctuație. **2 puncte**

3. Te numeşti Ion /Ioana Postică, eşti elev(ă) în clasa a XII-a a Liceului Teoretic *George Călinescu* şi trebuie să-ți anunți părinții că vei sosi la gara din Ocnița sîmbătă, 29 aprilie, la ora 6.00, cu trenul.
   Scrie, pe o pagină aparte din caietul tipizat, textul unei telegrame prin care soliciți părinților să te întîlnească la locul şi timpul indicat.

Atenție! În telegramă, trebuie:

- să utilizezi convențiile specifice telegramei; **4 puncte**
- să respecți structura şi conținutul adecvate; **4 puncte**
- să respecți normele de ortografie şi de punctuație specifice. **2 puncte**

4. Te numeşti Marin / Marina Munteanu, născut(ă) la 30 septembrie 1984, în satul Mingir, raionul Hînceşti. Ți-ai făcut studiile liceale, între anii 2000-2004, la Liceului „M. Sadoveanu" din or. Hînceşti. Doreşti să-ți continui studiile la Facultatea de Limbi şi Literaturi Străine a Universității de Stat.
   În acest scop, redactează un curriculum vitae.

În această compoziție, vei respecta următoarele cerințe:

- utilizarea convențiilor specifice acestui tip de compunere; **4 puncte**
- elaborarea unui conținut şi a unei structuri adecvate acestui tip de text; **4 puncte**
- respectarea normelor de exprimare, de ortografie şi de punctuație. **2 puncte**

5. Te numeşti Mădălin /Mădălina Crețu, eşti elev(ă) în clasa a XII-a a Liceului Teoretic *Mihail Sadoveanu* şi ai constatat că ai pierdut în incinta liceului, pe data de 10 mai 2005, o umbrelă neagră.
   Scrie, pe o pagină aparte din caietul tipizat, un aviz prin care soliciți restituirea umbrelei, în cazul dacă cineva dintre elevii sau angajații liceului a găsit-o.

Atenție! În aviz, trebuie:

- să utilizezi convențiile specifice avizului; **4 puncte**
- să respecți structura şi conținutul adecvate; **4 puncte**
- să respecți normele de ortografie şi de punctuație. **2 puncte**

6. Te numeşti Andrei / Andreea Martin, născut(ă) la 16 august 1984, în satul Văsieni, raionul Ialoveni. Eşti student(a) la Universitatea Tehnică din Chişinău şi doreşti să participi la un concurs internațional al tinerilor inventatori în domeniul tehnicii.
   În acest scop, redactează un curriculum vitae.

În această compoziție, vei respecta următoarele cerințe:

- utilizarea convențiilor specifice acestui tip de compunere **4 puncte**
- elaborarea unui conținut şi a unei structuri adecvate acestui tip de text **4 puncte**
- respectarea normelor de exprimare, de ortografie şi de punctuație. **2 puncte**

XI. BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ

1. *Pâslaru, Vladimir, Cristei, Tamara, Zgardan-Crudu, Aliona, Ghicov, Adrian. Bacalaureat la Limba şi literatura română* (nou), Chişinău: Civitas, 2003 (ediția a fost reeditată şi în anii 2004 / 2005 / 2006).
2. *Cristei, Tamara, Ghicov, Adrian, Cosovan, Olga* etc. *Agenda bacalaureantului – 2006. Limba şi literatura română în teste de examen şi sugestii de realizare*, Chişinău: Prut Internațional, 2006.
3. *Ghicov, Adrian, Cociu, Tatiana* etc. *Bacalaureat la Limba şi literatura română*. Teste pentru exersare, profil real şi umanist, Chişinău: Lyceum, 2003.
4. *Palii, Alexei*. *Limba Română*. Abilități de comunicare în scris (sugestii privind redactarea unui text coerent propriu şi despre realizarea subiectului al III-lea din testul de examen), Chişinău: Epigraf, 2002.
5. *Magheru, Paul*. *Noțiuni de stil şi de compoziție*, Tip. Cim., 1994.
6. *Petraş, Irina*. *Teoria literaturii. Curente literare, figuri de stil, genuri şi specii literare, metrică şi prozodie.* Dicționar-antologie. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, 1996.
7. *Anghelescu, Mircea* etc. *Dicționar de termeni literari*. Bucureşti: Garamond, 1995.
8. *Cimpoi, Mihai, Şchiopu, Constantin*. *Literatura română*. (Manual pentru cl. a XII-a), Chişinău: Litera, 2001.
9. *Ciocanu, Iulian* etc. *Limba şi literatura română*. (Manual pentru cl. a X-a), Chişinău: ARC, 2001.
10. *Ciocanu, Ion*. *Literatura română contemporană din Republica Moldova.* Chişinău: Litera, 1998.
11. *Ciocanu, Ion*. *Literatura română. Studii şi materiale,* Chişinău: Prometeu, 2003.
12. *Cosovan, Olga*. *Limba română*. (Manual pentru clasele X-XII), Chişinău: Litera, 2002.
13. *Cartaleanu, Tatiana*. *Limba şi literatura română* (Cum rezolvăm un test, cum scriem o compunere), Chişinău, 1997.
14. *Crăciun, Gheorghe. Istoria literaturii române* (pentru elevi şi profesori), Bucureşti: Cartier Educațional, 2004.
15. *Dolgan, Mihail*. (coautor) *Literatura română postbelică* (Reconsiderări, valorificări, reintegrări), Chişinău, 1998.
16. *Cimpoi, Mih*ai. *O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia*, Chişinău, 1996.
17. Simion, Eugen. *Istoria literaturii române contemporane*, Bucureşti, 1992.
18. Manolescu, Nicolae. *Istoria critică a literaturii române*, Bucureşti, 1992.

Un examen important, cum este Bacalaureatul, trebuie să fie concretizat de cel puțin două elemente. *În primul rînd:* diversitatea itemilor pe care candidații îi au de rezolvat, ceea ce permite verificarea unei game largi de capacități, abilități şi cunoştințe; *în al doilea rînd:* obiectivitatea evaluării testelor, condiție indispensabilă pentru credibilitatea examenului.

Aceste elemente au fost foarte bine surprinse în documentul de față, autorii reușind să pună în practică principiile şi tehnicile moderne de evaluare.

Adrian Stoica,
Directorul Serviciului de Evaluare şi Examinare, Bucureşti

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ

Programa pentru examenul de bacalaureat, 2008

Tehnoredactare computerizată:* *Baroncea Vasile
Coperta:* *Eugen Catruc

Tipografia Orhei.
Comanda nr. . Tiraj: 5000 ex.
Format: 60×84 1/16. Coli de tipar: 1,25.
„*Univers Pedagogic*”, Chişinău, str. Socoleni 16/1
tel. 45-98-33, fax 45-97-64